

SEÇMEN TERCİHLERİNE DERİNSAhte İLE MÜDAHALE

DERİNSAhte DEEPFAKE

Bugünlerde, hem gelişen yapay zekâ teknolojisinin hem de İnternetin, seçim sonuçlarını etik dışı yöntemlerle etkilemek üzere kullanılacağına ilişkin pek çok söylenti kamuoyuna yansımaktadır. Sosyal medyanın temel haber ve paylaşım kaynağı haline gelmesinden beri yalan ya da çarpıtılmış haberler, video ve ses kayıtları çok hızlı yayılmaktadır. Bu tür paylaşımlar, eğer zamanında kontrol altına alınamazsa yıkıcı sonuçlara neden olabilmektedir.

Gittikçe yaygınlaşan yanıltıcı paylaşımlarda bir kişinin yapmadığı bir konuşmanın ya da gerçekleşmemiş bir olayın videosunu, görüntüsünü veya ses kaydını üretmek için kullanılan DerinSahte (DeepFake) yöntemi sıklıkla öne çıkmaya başladı. Yurttaşlarımızın kaygıları kesinlikle yersiz değildir. Yalnızca aşağıdaki iki neden bile konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır:

1) DerinSahte, yapay zekâ teknolojileri kullanılarak üretilir veya değiştirilir.

DerinSahte'ler; videolardan, resimlerden ve seslerden ya da üçünün farklı biçimlerde bir araya getirilmesinden oluşur. DerinSahte'deki "derin" sözcüğü, bir yapay zekâ yöntemi olan "derin öğrenme" teriminden gelir. Yurttaşlarımız çok sayıda yapay zekâ destekli teknolojiyi günlük yaşamlarında kullanmaya, videolarını izlemeye başladıkları için doğal olarak yapay zekânın gücünü ve etkisini öngörebilmektedir.

2) Seçimler, DerinSahte riskinin yüksek olduğu dönemlerdir ve gerçekçi bir DerinSahte, seçmenlerin kararlarını, özellikle de kararsız seçmenleri etkileyebilir. İyi zamanlanmış bir DerinSahte, adayların kişisel yaşamları ve politik konularıyla ilgili kurgu ve belirsizlikleri seçim sürecine sokarak yerel ya da merkezi seçimlere müdahale edebilir.

"2018'de, Hindistan sosyal medyasında, bir çocuğun oyun oynadığı bir anda iki adam tarafından kaçırıldığını gösteren bir video viral oldu; bu sözde adam kaçırma olayı gerçek olmasa da yaygın bir kafa karışıklığına, şiddet eylemlerine ve en az dokuz masum insanın ölümüne yol açtı. "

Yurttaşlarımız kaygılanmakta haklıdır. Bununla birlikte bilişim teknolojilerinin gücü sınırsız değildir. Bilişim teknolojilerinin kötüye kullanılmasına karşı en önemli savunma araçlarımız, insan aklı ve tek tek her bireyin yürüteceği sağlıklı iletişim, güvenilir kurumlara başvurmak ve sorgulama çabası olacaktır.

DerinSahte Nedir?

- DerinSahtecilik, bir kişinin yüzü, vücudu veya sesinin başka bir kişi ya da şeyin üzerine bindirilmek sureti ile yazılım tarafından manipüle edilmiş bir görüntü, video veya ses oluşturulmasıdır. Burada en önemli konu bu işe konu olan öznelerin ne haberinin ne de rızasının olmamasıdır.
- DerinSahtecilik, mobil ve kişisel bilgisayar seviyesinde çalışan uygulamalar nedeniyle popüler ve kolay hale geldi. Bu işe, gelişmiş teknolojik becerilere sahip olmayan kullanıcıların DerinSahtecilik üretimine kolayca erişebileceği, oluşturabileceği ve dağıtabileceği anlamına gelir.

SEÇMEN TERCİHLERİNE DERİNSAHTE İLE MÜDAHALE

DerinSahte Nasıl Anlaşılır?

- DerinSahtecilik kalite ve profesyonellik açısından farklılık gösterebilir. Bazıları oldukça açık bir şekilde belli olurken diğerleri için gerçek olup olmadıklarını anlamak zor olabilir.
- Görüntüye yakından bakılırsa genellikle işaretler vardır. Boyun, gözler veya ağız gibi temel yüz özelliklerinin etrafında dalgalanma, pikselleşme veya bulanıklık oluşur. Bu, bir kişi hareket ettiğinde, gözlerini kırptığında veya başını veya vücudunu çevirdiğinde daha belirgin hale gelir.
 - *Metinsel derin sahtekarlıkları da anlamak için birkaç gösterge vardır:*
 - *Yazım yanlışları*
 - *Doğal olarak akmayan cümleler*
 - *Şüpheli kaynak e-posta adresleri*
 - *Sözde gönderenle eşleşmeyen ifade*
 - *Herhangi bir tartışma, olay veya sorunla ilgili olmayan bağlam dışı mesajlar*
- Dudak hareketlerinin duyduklarınızla uyuşmadığı bir işaret olabilir. Doğal ağız hareketleri için görüntüye daha yakından bakılmalıdır. Gözünü kırpmadan konuşan insanlar da iyi bir ip ucu.
- Doğal olmayan renklendirme, yakınlaştırıldığında veya büyütüldüğünde tuhaf görünen görüntüler kendini hemen belli eder.

Bilgisayar Mühendisleri Odası olarak yurttaşlarımıza şunları öneriyoruz:

1. Doğrulanmamış (teyit edilmemiş), temel gazetecilik ilkeleriyle düzenlenmemiş video, ses ve görsellerin sahte olabileceğini aklımızdan çıkarmayalım. DerinSahte izlenimi uyandıran paylaşımların yaygınlaşmasını önlemeye çabalayalım; duygularına kapılarak bu tür paylaşımlar yapanları uyaralım.
2. DerinSahte'lerin üretilmesini olanaklı kılan bilişim teknolojileridir ve bu teknolojiler her geçen gün daha fazla kusursuzlaştırılmaktadır. Diğer yandan onu algılayabilen, sahteliklerini kanıtlayan teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılması da aynı ölçüde yaygınlaşmaktadır. Bu teknolojilerle ne kadar kusursuz olursa olsun her DerinSahte saptanabilmektedir. Yurttaşların sabırlı olup, uzmanların DerinSahte türünden paylaşımları belirlemesini beklemesi, hatta bu konuda uzmanlara destek olması, yanıltıcı içerikle mücadele açısından büyük önem taşımaktadır.
3. Unutmayalım ki kusursuz ve etkili DerinSahte'lerin üretimi, şirketlerin ve örgütlü güçlerin, yani devletlerin içindeki yapılar ya da güçlü siyasi grupların işbirliği olmadan gerçekleştirilemez. Bu tür girişimlere ve saldırılara karşı da tek tek bireylerin yapabilecekleri sınırlıdır. Yurttaşlarımızın bu tür sahtekârlıklara karşı örgütlülükler, güç birlikleri oluşturması ve mücadele etmesi gerekmektedir.

Bilgisayar Mühendisleri Odası, yanıltıcı içerikler ve DerinSahteyle mücadele yolları konusunda kamuoyunu bilgilendirmeyi, bu türden girişimlere karşı yurttaşlarımızın iletişim ve haber alma haklarını savunmayı kararlılıkla sürdürecektir.